

265 1. Beh. af Lovf. om Forandr. i Danske Lov 5—14—1 og dertil sig slutt. Lovbud.

266

dage skulle være det, saa at altsaa Lovforslaget i hvert Fald maa faae den Birkning, at man for Fremtiden altid kan fraskrive sig Løbedage.

M. N. Bruun: Det er meget forklarligt, at de større Pengeinstituter og navnlig Nationalbanken have fundet Anledning til at give Stødet til det foreliggende Lovforslag, og jeg kan meget vel forstaa, at den høitærede Indenrigsminister er gaaet ind derpaa, navnlig ogsaa af den Grund, som den ærede sidste Taler har fremhævet, nemlig for at gennemføre Kontraktfriheden ogsaa i disse Forhold. Det ses af Motiverne, at det, der har bevæget navnlig Nationalbanken — og vel ogsaa andre store Pengeinstituter — til at ønske Forandringen, er den Omstændighed, at der i Terminstiden er Brug for saa store Beløb i Kontanter, og at der derved opstaa store Banffeligheder ved altid at have disse paa rede Haand. Det forholder sig ganske vist saaledes. Jeg kan derfor forstaa, at man søger at komme bort dervfra, og jeg kan ogsaa forstaa, at man af Interesse for den almindelige Kontraktfrihed ønsker Lovbudet hevet; men Sagen har ogsaa en anden Side, og jeg vil tillade mig at fremkomme med de Betænkeligheder, der kunne hentes herfra. Sagen kan nemlig ogsaa ses fra den Side, som nærmest interesserer Laantagerne. Vel veed jeg, at man siger: Der vil være fuldstændig Kontraktfrihed, Laangiveren og Laantageren kunne komme overens om at holde sig til de sædvanlige Terminer; men det veed dog Enhver, at naar der er Tale om Laan mod Prioritet i faste Eiendomme, har Laangiveren altid Noget forud for Laantageren. Laantageren vil i Reglen have langt større Ønske om at faae Laanet, end Laangiveren om at yde det, og naar det kommer an paa de enkelte Betingelser, vil Laangiveren i Reglen kunne foreskrive disse. Nu er det for mig meget tvivlsomt, om ikke Laantageren overalt, hvor det dreier sig om faste Prioriteter, er meget bedre tjent med at have de bestemte Omflagsterminer til den Art Omsetninger, thi det er jo en bekendt Sag, at naar der er Tale om Laan i faste Eiendomme, finder der næsten altid en Omsetning Sted; samtidig med at det nye Laan stiftes, indfries et ældre Laan. Deraf følger altsaa, at naar en Laantager ved Kontraheringen af nye Laan for Fremtiden bliver nødt til at binde sig til Udbetaling af Laanet til en anden Tid end de almindelige Terminer, vil han, naar en Opsigelse finder Sted, kunne have den største Banffelighed ved at skaffe Penge tilveie, eller i alt Fald være nødt til at paatage sig Ud-

gifter i den Anledning, Udgifter, som kunne trykke ham haardt nok. Der er en hel Klasse af Pengeinstituter, der give Laan i faste Eiendomme, nemlig Kreditforeningerne, og for deres Vedkommende vil der ingen Forandring kunne ske; der er ingen Opfordring for Kreditforeningerne til at gjøre Forandringer, og selvfølgelig ville alle de Laan, der stiftes hos Kreditforeningerne, falde paa de sædvanlige Terminer. Naar nu en Mand tager Laan i en Kreditforening, men hans Prioritet er forfalden til en anden Tid, vil han i Reglen ikke have liden Banffelighed ved i rette Tid at skaffe Penge til at indfri det ældre Laan med, medens det under de nuværende Forhold ster let og bekvemt paa den Maade, at der finder en ligefrem Ombytning Sted. Jeg har ikke villet undlade at komme frem med disse Betænkeligheder, da ingen Mand har taget Ordet dervfor. Jeg skal altsaa henstille til nærmere Overveelse, om ikke dette Hensyn, jeg har fremhævet, fortjener at komme i Betragtning, og navnlig vil jeg gjøre opmærksom paa, at for dem, der ere interesserede i Sagen, har dette Hensyn væsentlig Betydning, for saa vidt angaar selve Hovedstolen, selve Laanets Kapital. Dreier det sig derimod om en anden Termin for Rentens Forsald, da stiller Sagen sig en hel Del anderledes, og jeg kan ikke skjønne rettere, end at det netop væsentlig er dette Punkt, som for de større Pengeinstituter maa have Interesse. Betalingen af Renten til andre Terminer vil maasse nok volde enkelte Debitorer Uleilighed, men denne Banffelighed vil aldrig have videre Betydning, hvormod det vistnok netop er Rentebetalingen, der i Terminstiden stiller de største Krav til Pengeinstitutterne. Jeg ser af Motiverne, at den foreslaaede Frihed ikke antages strax at ville blive benyttet i noget større Omfang, men først efterhaanden — og det er vistnok rigtigt —; men naar det saaledes anføres som Forsvar for Lovens, at det ikke kan ventes, at den vil faae stor Anvendelse, synes det mig ikke, at dette Hensyn egentlig taler for dens Nødvendighed. Imidlertid er det et Spørgsmaal, om ikke Lovens Anvendelse kan komme hurtigere, end man har ventet det. Dersom Nationalbanken lægger megen Vægt paa at faae Terminstiden forandret for de faste Prioriteter, som den har udestaaende, behøver den kun at oplyse sine Laan og forlange af Debitorerne en anden Udbetalingsstermin, og i de allerfleste Tilfælde ville Debitorerne være nødt til at gaa ind derpaa. Dersom man for de Kapitaler, som staa under offentlig Bestyrelse, saasom Overformynderimidlerne, ligeledes vil fra det Offentliges Side, søge Ter-